

LUOKKATAISTELU JA IHMISRAKKAUS

Kaksi suurta aatetta painoi ennen muita leimansa yhdeksänteentoista vuosisataan: *darwinismi ja marxismi*. Engels lausui aivan oikein kommunistisen manifestin englantilaisen painoksen esipuheessa, että manifestissa esitetty perusajatus — tähän taas nojautuu juuri nykyajan marxismi eli sosialismi — "on omiansa historialliselle tieteelle luomaan saman edistyksen kuin Darwinin oppi luonnontieteelle."

Kummallakin opilla on kaksi piirrettä aivan yhteistä: *kehityksen ja taistelun periaatteet*. Mutta muuten ei näillä paljon yhtäläistä ole. Tämän on muun muassa Kautsky sangen hyvin osoittanut Ferrin "Sosialismi ja positiivinen tiede" nimisen kirjan ankarassa arvostelussa.

Tunnettua on, että Malthus'en kuuluisa taloustieteellinen armoiton oppi suuressa määrin vaikutti Darwinin perusaatteen syntymiseen: että taistelu ravintoaineista eli "taistelu olemassaolosta" on alituisesti käymässä eri eläinlajien välillä ja että voitto aina lankeaa "kyvykkäimmälle" (the fittest).

Mikä on "kyvykkäin"? Darwin tarkoitti sillä sitä eläintä, joka paraimmiten osasi olevissa oloissa toimeen tulla, väkevyydellä, ketteryydellä, sukkeluudella y. m. Kapitalistisen maailmankatsannon puolustajat ovat nyt tästä vetäneet sen johtopäätöksen, että inhimillisessä yhteiskunnassakin sama periaate on ehdottomasti vallalla, että siinäkin "the fittest", kelvollisin on sama kuin väkevin, ketterin, sukkelin y. m., joka siis aivan luonnollisesti pääsee voitolle, toisin sanoen kapitalistisen järjestelmän kannattajat. Darwinismi kumoo siis sosialismin.

Wallace, joka niinkään tuli samaan tulokseen kuin Darwin opin tieteellisen perustuksen suhteen, väittää kuitenkin aivan suoraan, "että nykyisessä sivistyneessä yhteiskunnassa luonnollinen valikoima ei pääse toimeen, eivätkä kyvykkäät jää eloon". Tämä käypi suuressa määrin ilmeiseksi jo sotaväenotoista ja koko sotalaitoksesta, joissa juuri vahvimmat ja terveemmät kansanainekset kituvat tai kuolevat. Ja siveellisesti suurimmat roistot pääsevät nyt, kuten esim. Gould, Rockefeller y. m., yhteiskunnan vaikuttavimmiksi jäseniksi, jotka konnamaisuudellaan välillisesti tappavat tuhansia taloudellisesti heikkoja olentoja.

Mitä sitten? Tämähän on johdonmukaisesti Darwinin oppia, väittävät kapitalistisen järjestelmän puoltajat.

Otaksuttakoon, että Darwinin oppi, sovitettuna yhteiskuntaelämäään, tosiaan johdonmukaisesti viepi tähän lopputulokseen.

Mitä se tietää. Se tietää, että ihmiskunta täten johdonmukaisesti joutuu Stirnerin (Kaspar Schmidtin) ja Nietzchen kannalle, jotka julistavat häikäilemättä itsekkäisyyden evankeliumia ja pitävät myötätuntoisuutta lähimmäisiä kohtaan joutavana inhimillisenä heikkoutena. Siten päästäisiin noista "karjaihmisistä". Raaka ylivoima ja oveluus olisivat ihmiskunnan korkeimmat yhteiskunnalliset hyveet. Todellista *ihmisrakkautta* ei olisi olemassa. Tämä on tarkasti otettava huomioon.

Mutta jos köyhälistö, tuo sorrettu aines käsittäisi asian samalta kannalta! Jos se opettajiltaan oppisi, että raaka väkivalta on ihmiskunnan varsinisesti eteenpäin työntävä voima? Jos se vallan saatuaan — ja se saapi aivan varmaan kerran vallan käsiinsä — toimisi täsmälleen tämän periaatteen mukaan?! Mikä hauska ja kaulnis tulevaisuuden kuva ihmiskunnalle!

Ei voi kieltää, että kapitalismin varsinaiset kannattajat ajattelevat tätä johdonmukaisuutta tueksi riistämislleen, vaikka eivät *kehtaa* sitä kaikessa alastomuudessaan esittää ja itse kapitalisminkin täytyy sitä

hieman helpoittaa ylläpitääkseen itsellensä ihmisjuhtia, s. o. tarpeellisia työvoimia.

Mutta pääsyy, mikä tekee tämän johdonmukaisuuden mahdottomaksi, on se, ettei köyhälistö *tahdo* kuolla kapitalismin orjina, että he *luokkana* ryhtyvät *taisteluun aivan samoin* kuin porvaristo ennen ryhtyi luokkataisteluun feodalismia, aatelia ja papistoa vastaan, kun viime mainitut koettivat käyttää tuota "darwinimaista johdonmukaisuutta" eteenpyrkivää porvaristoa vastaan. Tätä köyhälistön luokkataistelua vastaan pirstoutuu koko tuo darwinilainen johdonmukaisuus, tuo armoston "taistelu olemassa olosta" inhimillisessä yhteiskunnassa. Darwin itse on jo kirjassaan "Ihmisen polveutumisesta", huomauttanut siitä, että jo eläinten keskuudessa yksityiset yksilöt *yhtyvät* paremmin torjuakseen vihollisen hyökkäyksiä ja pysyäkseen pystyssä "elämän taistelussa".

Ja yhteiskunnallinen kehitys on tosiaankin — ellei ota ihmiskunnan alkuaikoja lukuun — eri luokkien alituista taistelua keskenään, kuten porvareista itse "porvarikuninkaan" pääministeri Guizot väitti ja vielä paremmin Marx ja Engels Kommunistisessa manifestissaan ovat selittäneet. Ja luokkataistelu on taas syntynyt siitä, että entiset taloudelliset olosuhteet ovat käyneet mahdottomiksi; uudet riennot, uudet aatteet ovat *tästä* syntyneet ihmisten aivoissa ja sydämissä ja äsken alakynnessä ollut aines nousee näitä uusia aatteita kannattamaan, näitä uusia tarkoituksiperiä toteuttamaan tositoiminnalla. He ryhtyvät *luokkataistelulla* luomaan ihmisille yhteiskunnassa uuden milieun, uuden ympäristön!*)

Mutta rakkaus, tuo kaikkivaltias voima, minne jouuu se tässä *luokkataistelussa*? Se on juuri tämän luokkataistelun varsinaisesti elähyttävänä voimana. Rakkausko taistelun, sodan elähyttävänä voimana? Juuri

*) Tätä perlaatetta uudesta ympäristöstä kannatti jo R. Owen. "Tulee ryhtyä järkeviin toimenpiteisiin, jotka poistavat kiusaukset riikokslin ja enentävät vaikeudet niiden tekemiselle", sanoo hän kirjassaan "Uusi käsitys yhteiskunnasta". Mutta meillä esim. suosittelevat porvarit saarnoja juoppoutta vastaan kieltolain asemasta!

niin. Elämä on taistelua, taistelua kaikkea pahaa vastaan. Ja kaikkein pahin nykyisessä yhteiskunnassa on tässä samassa yhteiskunnassa vallitseva kapitalistinen järjestelmä, joka ehdottomasti tuomitsee sen valtavan enemmistön kurjuuteen, palkkaorjiksi, ja vähemmistön, piskuisen joukon, edellisen nykijäksi. Juuri todellisen ihmisrakkauden nimessä sosialismi toimii, sillä se tahoo juuria myöten luokkataistelun kautta poistaa tuon sanomattoman viheliäisyyden, jonka nuo kapitalistiset darwiniaanit katsovat välttämättömäksi ja ikuiseksi *luonnonlaiksi*, jommainen darwinismin luonnossa vallitseva kehityserustus on.

Mutta ihmiskunnan, s. o. yläluokan jalomman osan suuri muotifilosofi Tolstoj sanoo: "Älkää vastustako paha, paha on hyvällä tapettava".

Kuulostaa sängen kauniilta ja ylevältä! Mutta Tolstoj'n oppi on tässä suhteessa jo tehnyt haaksirikon, kuten Carlylen ja Comten. Olen eräässä toisessa paikassa huomauttanut, että Sokrateskin luuli, että ihmiset kääntyisivät hyveeseen, kunhan joku osaisi esittää sen oikein, koko loistossaan. Sama utukuva, sama harhaluulo! Perkele ei lepy eikä käänny kauniilla saarnoilla, tuskin 1 % ihmiskunnasta on semmoisista ottanut muutukseksi, 99 % on muuttunut *pakosta*; Ranskan suuri vallankumous on siitä todistuksena. Se vei maailman muutamissa vuosissa enemmän eteenpäin kuin vuosisatojen kuluessa kaikemmoiset korupuheet ja saarnat. Ja sen oivalsi paremmin kuin kukaan muu Kaarle Marx, joka julisti luokkataistelun rakkauden, todellisen ihmisrakkauden evankeliumiksi, joka vihdoin lopettaa viheliäisen luokkavastakohtaisuuden ja inhimillisen kurjuuden. Aivan oikein sanoo Tolstoj: "Elämän tarkoitus on kaikkien ilmiöitten läpikäyminen rakkaudella, se on pahan verkallinen, pitkällinen muuttaminen hyväksi, se on todellisen elämän luominen ja (koska todellinen elämä on elämä rakkaudessa) on se todellisen, rakkauden elämän syntyminen!" Mutta tämä rakkauden elämän syntyminen tapahtuu ainoastaan, kuten Marx ja

muut ovat opettaneet, *luokkataistelulla*, taistelemalla nykyistä pahaa yhteiskuntaa ja sen pönkittäjiä vastaan.

Todellinen ihmisrakkaus ilmenee siis tämmöisessä luokkataistelussa, joka yksin *voi* ja *mahtaa* kumota vuosituhansien vääryydet ja perustaa uuden, paremman ihmisyyden. Luokkataistelun ylevä aate on sekin lähtenyt sydämmestä — “kaikki suuret aatteet ovat lähteneet sydämmestä” (les grandes penses viennent du coeur) väitti ranskalainen ajattelijä Vauvenargues — sydämmestä, joka enemmän kuin kukaan muu on rakastanut *koko ihmiskuntaa* ja toivoo ainakin tulevaisuudessa kaikille sen jäsenille hyvinvointia ja onnellisuutta.

Se, joka luulee voivansa saavuttaa tämän suuren ja ylevän päämäärän muulla pääasiallisella tavalla kuin taistelun, s. o. luokkataistelun kautta, se on haaveilija ja utopisti, olkoon hän vaikka kuin kunnioitettava ihmisenä. Elämä on ja tulee olemaan taistelua pahaa vastaan, pahan ankaraa vastustamista, sen läpi ei pääse ilman vihamiehiä, pahan kannattajia, ellei ole haaveilija tai nahjus, toimeton elämän suurissa kysymyksissä.

Sosialismi, alkuperäisen kristinopin varsinainen perijä maallisissa asioissa, on omistanut itsellensä luokkataistelun pääasiallisena välikappaleena lopullisen tarkoituksensa saavuttamiseksi. Sosialismi ei voi toisin menetellä.

Mutta sängen sattuvasti on Liebknecht huomauttanut, että taantumus jyrkemmässä muodossaan, itsevaltiutus ja feodalismi, koettaa käyttää luokkataistelun synnyttämää luokkavastakohtaisuutta hyväksensä: välistä se yhtyy porvariston kanssa työväestöä vastaan, välistä taas päinvastoin. Tämä vaara on tietysti sitä suurempi, mitä valtaavammaksi taantumus on tilapäisesti — tilapäisesti, sillä lopullinen voitto ei milloinkaan tule sen osaksi — paisunut. “Me (sosialistit) emme voi estää hallitusta koettamasta käyttää työväenkysymystä” (toisin sanoen luokkataistelua) “hyväksensä, mutta me voimme ja me tulemme estämään sitä, että tämä yritys

onnistuu; me voimme ja me tulemme estämään, että luokkataistelu köyhälistön ja porvariston välillä palvelee taantumusta, feodalismia. Sen me saavutamme, jos me käymme valtiollista taistelua yhtä pontevasti kuin yhteiskunnallista. Minä tiedän, että se on vaikeata, mutta sen täytyy tapahtua".... "Ettei yhteiskunnallinen liike koituisi itsevaltiudelle hyödyksi, niin tulee sosialismin käydä valtiollisen taistelun etunenässä." Marxin kanta oli aivan sama: vasta kun feodaalinen taantumus on mitättömäksi kukistettu, tulee sosialismin käydä masentamaan porvaristo lopullisesti. Sosialismin taktiikka tässä suhteessa tulee aina riippumaan vallitsevista olosuhteista ja taktiikka voi olla hyvinkin muutteluvainen.

Mutta luokkataistelu ei milloinkaan saa sanottavasti himmentyä, ei vaipua kvietismiin, toimettomuuteen. Sosialismin tulee kyllä Marxin ja Liebknechtin opin mukaan porvariston kanssa yhdessä lyödä feodaalinen taantumus maahan — ja monasti voi tämä yhtyminen olojen pakosta muodostua pääasiaksikin — mutta aina tulee sen muistaa, että kun pahin vihollinen on kukistettu, on toinen jälellä, jonka kimppuun luokkavastakohtaisuus kehoittaa uudestaan menemään. Sosialismin täytyy selvin silmin nähdä, mihin kunakin aikana ja kussakin tilaisuudessa taistelu pääasiassa on suunniteltava: elpyvää feodalismia tai kaikkivaltiasta porvaristoa vastaan. Että porvaristo yleensä on köyhälistöä lähempänä kuin feodalismi, ymmärtää jokainen selvänäköinen sosialisti. Mutta harvat porvarilliset käsittävät, että feodaalisen taantumuksen päätensä uhmaillen kohottaessa heidän tulisi osoittaa vähemmin kopeutta socialistista köyhälistöä kohtaan, jottei taantumus heitä täydelleen nielisi. —

Todellinen ihmisrakkaus vaatii ehdottomasti luokkataistelua, sillä ainoastaan se eivätkä kauniit saarnat ja vaatimukset ihmisten sisällisestä muuttumisesta näitten johdosta voi aikaansaada perinpohjaisen ja — tilapäisistä taka-askeleista huolimatta — pysyväisen muutoksen nykyisissä kurjissa oloissa. *Luokkataistelu joh-*

donmukaisine seurauksineen — onnellisuuden kasvaminen mitä laajimmissa kansankerroksissa — ja *ihmisrakkaus* ovat identtisiä, samaisia aatteita, korkeampia, mihin ihmiskunta milloinkaan on päässyt: se on taistelun kautta, joka on elämää, tie korkeimpaan rakkauteen.

Ihmiskunnan ylevintä evankeliumioppia on luokka-taistelu! Se ei ole hetkellistä rakkautta, vaan sitä rakkautta, joka tuskassa ja taistelussa luopi rakkauden pysyviä hedelmiä. Mutta nämä kauniit hedelmät, ne kypsyvät vasta tulevaisuudessa, uudessa onnellisemmassa ihmiskunnassa.

Työväen Joululehti (Tampere) 1909.

IHMISEN TEHTÄVÄ

MOTTO*)

“Men Snöfrid reste sig hög i stäven:
“bättre är kämpens ädla armod
än drakens dolska oro på guldet,
bättre är hånad död för det goda
än namnfröjd, vunnen i självisk ävlan,
bättre än fridens är farans famntag.
Väljer du mig, då väljer du stormen.”

Viktor Rydberg Snöfrid.

Eräs vanha taru kertoo, että jättiläinen Prometheus toi tulen alas taivaasta ihmiskunnan suureksi hyödyksi ja vaurastuttamiseksi. Ja kun kuuluisa Benjamin Franklin oli keksinyt ukkosenjohdattimen, tervehdittiin häntä Ranskan tiedeakademiassa sanoilla: eripuit caelo fulmen: hän ryösti taivaalta salaman. Samoin väittää Cicero, muinaisuuden suuri puhuja, että Kreikan tietä-raivaava filosofi Sokrates oli ensimmäinen, joka kutsui filosofian, viisaustieteen alas taivaasta.

*) Mutta Snöfrid nousi korkealle kokassa: “parempi on taiste-
lijän ylevä köyhyys kuin lohikäärmeen kavala rauha kultakasalla, pa-
rempi pilkkakuolema hyvän edestä kuin kuulu nimi itsekkäässä tou-
hussa saatu, parempi kuin rauhan on vaaran ottelu. Jos minut valit-
set, niin valitset myrskyn.”